

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20738 - Les Arrels Clàssiques de la Cultura Catalana / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Quart curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Joan Carles Simó Artero joan-carles.simo@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

Aquesta assignatura optativa per al grau de Llengua i Literatura catalanes pretén acostar l'alumnat als fets culturals propis de l'àmbit català que tenen els seu origen i les seves arrels en el món clàssic grecollatí. Des d'aquest punt de vista, es tracta d'obrir el camp de coneixements i d'investigació de l'alumnat tot fixant la seva mirada cap als orígens i les fonts de la cultura clàssica, un dels pilars fonamentals de les nostres manifestacions culturals, ideològiques i artístiques. Es farà especial esment als elements que intervenen en les formes lingüístiques (etimologies, llatínismes, restes diverses del món clàssic en el nostre sistema lingüístic) i en les formes literàries (gèneres, autors, temes....), sense deixar de banda altres fets artístics (arts plàstiques, cinema, música), aspectes socials (organització social, educació, dret, política, ciutats), científics i de costums (tradicions, festes, folklore...).

Requisits

L'únic requisit es tenir interès pels fenòmens culturals que ens pertanyen i que són propis de la cultura catalana en qualsevol dels seus àmbits per l'anàlisi i exploració dels seus orígens. Interès, en definitiva, pel nostre punt de partida com a col·lectivitat, que ens identifica com a cultura i que marca els trets fonamentals de la nostra manera de ser.

Recomanables

Fora bo tenir una bona disposició per la recerca, l'ús de fonts de diversos tipus i l'anàlisi de les mateixes. Un coneixement mínim de les llengües clàssiques pot aportar elements favorables per al coneixement i la

Guia docent

investigació, tot i que no és imprescindible. La pròpia assignatura facilitarà elements importants al respecte (abecedari grec, lectura de textos traduïts, etc.).

Competències

Específiques

- * Conèixer els fonaments de la història cultural catalana (moviments estètics i estudis culturals).
- * Tenir capacitat per localitzar i emprar informació relativa a la disciplina en fons bibliogràfics documentals, en bases de dades i recursos d'Internet, així com d'utilitzar aplicacions informàtiques específiques.
- * Conèixer les tècniques bàsiques per elaborar treballs de recerca.

Genèriques

- * Tenir capacitat per aprendre i treballar de manera autònoma i en equip. Tenir capacitat d'organització i planificació del treball personal i en equip.
- * Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi de documentació de diversos nivells de complexitat.
- * Tenir capacitat de raonament crític.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Introducció

- 1.1. Concepte de "clàssic". Vies de transmissió de la cultura clàssica.
Coordenades en l'espai i el temps del món clàssic: Grècia i Roma.
Definició i concepte de la cultura clàssica en el món actual.
- 1.2. El llibre a l'antiguitat
De l'oralitat a l'escriptura: la transmissió i la comunicació en una societat fonamentalment oral.
Els suports de l'escriptura. L'objecte de la transmissió.
La fundació de les primeres biblioteques a Grècia. La Biblioteca d'Alexandria.
Les biblioteques en el món romà.
Els monestirs i les escoles catedralícies. Les biblioteques medievals.
L'edició textual. Elements de crítica textual.
La invenció de la impremta i la recuperació dels textos antics.
- 1.3. Pervivència del món clàssic a l'antiguitat

2. Llengua

- 2.1. El llatí i el grec.

Guia docent

El llatí i el grec, llengües vehiculars de la cultura clàssica.

Trets fonamentals de les llengües clàssiques (orígens, evolució, pronúncia, estructura lingüística).

2.2. Les llengües clàssiques i la llengua catalana

Etimologies

Derivació

El lèxic científic

Llatinismes

3. Literatura clàssica i literatura catalana

3.1. Gèneres literaris

Gèneres

Èpica

Lírica

Teatre

Novel·la

Oratòria

Gèneres menors (epigrama,...)

3.2. Autors i tòpics

Autors

Literatura popular: rondalles, llegendes

Tòpics literaris

4. Les arts

4.1. Manifestacions artístiques i cultura clàssica

Arts plàstiques

Música

Cinema

5. L'organització social

5.1. La vida social com a evolució de les formes clàssiques d'organització

Organització social:

Política

Educació

Urbanisme

Economia

5.2. El Coneixement i el lleure

Ciència, filosofia i tècnica

Costums

Esports

Amor, amistat

Vida quotidiana

Festes

Guia docent

Tradicions i folklore

Metodologia docent

Aquesta assignatura s'impartirà de manera presencial i oferirà indicacions per a les activitats no presencials. Algunes activitats tindran el suport de la plataforma de teleeducació de la UIB, que aconsellem consultar amb assiduïtat. Es tracta d'una metodologia activa, en la qual el professor anirà marcant camins i guies per tal que l'alumne hi aboqui els seus interessos. Els textos, etimologies, recerca d'elements diversos en la nostra cultura quotidiana seran elements que s'incorporaran a la metodologia amb gran freqüència i constituïran sovint el suport de la mateixa. Es dissenyaran també activitats per dur a terme fora del campus (assistència al Festival de teatre grecollatí, itineraris per Palma i Pollentia, visionat de films...) i es promocionarà que l'alumnat participi en seminaris, cursos i activitats adients a la matèria (Seminari de teatre clàssic, Maremagnum....).

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions del professor	Grup gran (G)	Marcar les línies bàsiques dels elements que intervenen en la constitució de la cultura catalana des de les seves arrels clàssiques.	45
Classes pràctiques	Seminaris i tallers	Grup mitjà (M)	Comentaris de text, d'imatges, d'audicions, exercicis d'etimologia, etc...	15

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	Lectura, reflexió, comentaris, investigació, recerca etc sobre els temes estudiats.	60
Estudi i treball autònom individual o en grup	Treballs pràctics	Treball individual o en grup sobre textos, imatges, audicions, exercicis pràctics, etc. proposats pel professor o bé suscitats per la pròpia dinàmica de la classe.	30

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exposicions del professor

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Marcar les línies bàsiques dels elements que intervenen en la constitució de la cultura catalana des de les seves arrels clàssiques.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final: 50%	

Seminaris i tallers

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Comentaris de text, d'imatges, d'audicions, exercicis d'etimologia, etc...
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final: 15%	

Estudi

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Lectura, reflexió, comentaris, investigació, recerca etc sobre els temes estudiats.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final: 15%	

Guia docent

Treballs pràctics

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Treball individual o en grup sobre textos, imatges, audicions, exercicis pràctics, etc. proposats pel professor o bé suscitats per la pròpia dinàmica de la classe.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

La major part dels textos, en ser fragments d'obres diverses, seran proporcionats pel professor a través de Campus extens.

Com a lectura obligatòria els alumnes hauran de triar un dels següents blocs:

- 1- Homer. *Odissea*. Traducció de J. Francesc Mira. Ed. Proa (Barcelona 2011)
- 2- Ovidi. *Metamorfosis*.
3. Aristòfanes. *L'assemblea de les dones*. Plaute. *Aululària*
- 4- Eurípides. *Medea*. Sèneca. *Fedra*.

Bibliografia bàsica

Diccionari de Mitologia Clàssica. Gran Enciclopèdia Catalana
CODONER, C. (ed.), Géneros literarios latinos, Salamanca 1997.
JENKINS, R. (ed.), El legado de Roma. Una nueva valoración, Crítica, Barcelona 1995
CURTIUS, E. R., Literatura europea y edad media latina, 2 vols., Mèxic 1978.
HIGHET, G., La tradición clásica, 2 vols., Mèxic 1954.

Bibliografia complementària

CALVINO, I., Por qué leer los clásicos, Tusquets, Barcelona 1997.
CODONER, C. (ed.), Historia de la literatura latina, Cátedra, Madrid 1997.
VON ALBRECHT, M., Historia de la literatura romana, 2 vols., Herder, Barcelona 1997
RUZÉ, F., El mundo griego antiguo: de los palacios cretenses a la conquista romana, Akal, Madrid 2000 (Manual molt assequible sobre la història del món grec).
CHRISTOL, M., De los orígenes de Roma a las invasiones bárbaras, Akal, Madrid 1991.

Altres recursos

RECURSOS EN XARXA
<http://pagines.uab.cat/classichum/>
<http://www.culturaclasica.com>
<http://interclassica.um.es>
<http://www.cnice.mecd.es>
<http://www.unicaen.fr/rome>
<http://antalya.uab.es/pcano/aulatin>

Universitat
de les Illes Balears

Guia docent

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	20738 - Les Arrels Clàssiques de la Cultura Catalana
Grup	Grup 1

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/>

